

16

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

Pr. 14. Num. 5.

20. J. N. J. C.

DISSERTATIO JURIDICA,

DE

CONTRACTIBUS

INNOMINATIS,

QUAM

PRÆSIDE

VIRO

Nobilissimo, Amplissimo atq; Consultissimo

DN. GERHARDO von Stöffen/

U. I. D. ET IN ALMA ARGENTORATEN-

sium Univerſitate Inſt. Imperial. Prof. Publ. Facult.

Jurid. h. t. Decano Spectabili; Patrono

& Præceptore ſuo æternùm colendo,

SOLENNI

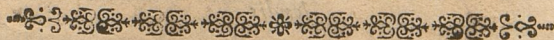
Eruditorum diſquiſitioni ſubjicit

JOHANNES JOACHIMUS Richshoffer/

Argentoratensis,

A. & R.

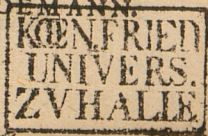
Ad d. 10. Decembris, h. lq. ſolitis.

ARGENTORATI,

Literis JOHANNIS WILHELMI TIDEMANN.

ANNO M, DC. L. XVIII.

16

1668, 14.

206.

m.

es,

is.

nter,

ERI,

na-

ie

ger.

VIRIS

Nobilitate generis, Magnificentia nominis, Consiliorum gravitate, Dignationis excellentia, Amplitudine meritorum, rerum gerendarum scientia, & in Patriam meritis, longe Eminentibus.

DN. JOHANNI JOACHIMO *Franken* /
Reip. Consiliario & Advocato Celeberrimo.

DN. SAMUELI SCHALLESIO, Eloq. Prof.
Publ. & Gymnasiarchæ Excellentissimo.

DN. CHRISTOPHORO JACOBO *Mockhelm* /
Armamentarii Præfecto Dignissimo.

DN. JOHANNI FRIDERICO *Krauthen* /
Grarnarii Publici Præfecto Laudatissimo.

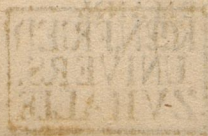
DN. SIMONI PAULLI, Librario Florentissimo.

DDNN. *Mecænatibus, Evergetis, Patronis, Promotoribus, Avunculo, Cognatis, eâ quâ par est pietate, & obsequio colendis*

Disputationem hanc in devota
mentis argumentum

Offert atque consecrat

JOHANNES JOACHIMUS *Richshoffer*.

DISPUTATIO
DE
CONTRACTIBUS INNOMI-
NATIS.

Thef. I.

Contractuum innominatorum mate-
ria quantis sit involuta difficultatibus, abundè maxi-
mi nominis Jctorum effata testantur; quorum vel
agmen adducere esset in promptu, nisi unicum acu-
tissimi quondam Jcti huic probando esset sufficiens. *De illis*, (ser-
mo est de Contractibus Innominatis) inquit, *altum in Institutioni-*
bis silentium: fortè ex incuria Triboniani; vel, quod malim credere, quòd
explicatio horum contractuum esset subtilior & obscurior, quàm ut tyroni-
bis proponi debuerit. Vultei ad pr. Inst. de Oblig. n.43. Sed difficilis
licit & obscura sit hæc materia, frequenti tamen usu se satis red-
dit commendabilem. Quia verò monitu Jcti, quæ quotidiana
sunt, plenius attingenda in l. legavi. 25. ibique Gothofr. de liber. leg. sac.
l. i. pr. ff. de suspect. tutor. opera pretium duximus, eleganti huic
juxta ac utilissimæ tractationi operam qualem qualem commo-
datam quicquam posse afferre; sed, ut periculum faciamus Exerci-
tationis Academicæ. Nec enim laudem appetimus sed veniam;
quam si ætas non indulgebit, brevitatis intuitu, spero, obtinebi-
mus. Consilium namque est, missis Dd. opinionibus & allega-
tionum planctis in sola LL. capita inquirere. Faxit Deus, omnino
justitiæ & sapientiæ fons, ut FELICITER!

II. Conventionis verbum generale est, ad omnia pertinens,
de quibus negotii contrahendi transigendique causâ consentiunt,
qui inter se agunt. Nam sicuti convenire dicuntur, qui ex di-
versis locis in unum locum colliguntur & veniunt; ita & qui ex
diversis

diversis animi motibus in unum consentiunt, in unam sententiam decurrunt. l. 1. §. 3. ff. de pact. fac. l. si voluntate. 8. C. de rescind. vend. Conventio illa, quantum privatae rei terminis includitur, vel nuda est & citra omnem causam; & civilem obligationem non parit, sed tantum exceptionem. l. jurisgentium. 7. §. sed cum. 4. & seq. l. si unus. 27. §. 2. §. si cum. 5. & seq. l. intra. 41. ff. d. t. l. legem. 10. C. eod. & passim. Ita divisionis placitum, nisi traditione vel stipulatione sumat effectum, ad actionem, ut nudum pactum, nulli prodesse poterit. l. divisionis. 45. ff. eod. Ex placito permutationis, nullà re secutà, constat nemini actionem competere; nisi stipulatio subjecta ex verborum obligatione quæsierit partibus actionem, l. 3. C. de rer. permut. An idem Jure Canonico? Negativa verior. arg. cap. cum contingat. n. 28. X. de iurejur. Fac. cap. ex rescripto. 9. X. eod. cap. per tuas. 9. X. de arbit. cap. ult. de for. compet. in 6.

III. Interdum tamen nuda conventio actionem parit; & quidem (1.) si speciali lege sit firmata. l. legitima. 6. ff. de pact. v. g. Jure Prætorio pactum de constituta pecunia. l. 1. & l. eum qui. 5. §. 1. in f. ff. de const. pecun. hypothece. l. 1. ff. de pign. act. junct. l. si tibi. 17. §. 2. ff. de pact. Jure Civili pactū dotis. l. ad exactionem. 6. C. de dot. promiss. donationis. l. si juris. 35. §. sed si. 5. C. de donat. (2.) Si b. f. judicii in continenti adjiciantur. l. juris gentium. 7. §. quim imò. 5. ff. de pact. l. in b. f. 13. C. eod. quo casu non modò actio præscriptis verbis, sed & actio ex principali contractu competit. l. 2. C. de pact. inter. emt. & vend. l. si vir. 12. ff. de præsc. verb. l. Labeo. 50. l. fundi. 79. ff. de contr. emt. l. tenetur. 6. §. 1. ff. de act. emt. l. si convenit. 6. ff. de resc. vend. vid. infr. thes. 34. Sed an etiam pacta stricti juris negotiis adjecta actionem pariunt? Ita videtur. arg. l. petens. 27. C. de pact. l. lecta. 40. vers. Dicebam. ff. de reb. cred.

IV. Reliquæ conventiones in suo nomine non stant, sed vel transeunt in proprium nomen contractus, uti emtio-venditio, locatio-conductio, societas, commodatum, depositum & cæteri similes contractus; vel, etsi nomine specifico destituantur, causam tamen habent, i. e. datum vel factum, adeoque obligationem pariunt. d. l. 7. §. 1. & 2. ff. de pact. l. 1. §. 2. ff. de rer. permut. l. naturalis. 5. pr. ff. de præsc. verb. l. solent. 15. in f. ff. eod. Et hi sunt, quos ob nominis certi carentiam illimitatamque naturam innominatos appellamus, numero sex, scilicet contractus æstimatorius.

rius. *l. i. ff. de estimator. rerum permutatio. t. i. ff. & C. de rer. permut.*
 & reliquæ quatuor species: Do ut des; Do ut facias; Facio ut des
 & Facio, ut facias. *d. l. 5. fin. pr. ff. de præsc. verb.*

V. Contractus estimatorius est, cum res estimator datur eâ
 lege, ut is, qui suscepit, vel incorruptam reddat vel estimatorio-
 nem, de quâ convenit. *l. i. ff. de estimator. l. si dominus. 8. in pr. ff. de præ-*
script. verb. Olim dubitatum, utrum ex vendito, an ex locato con-
 ducto, an mandati esset actio. *d. l. i.* Nam venditioni videbatur
 esse similis, quod estimator intervenire soleat, quæ in venditione
 requiritur. *l. plerumque. 10. §. inde. 5. ff. de jur. dot. l. 2. l. 3. ff. locat. loca-*
tionis - conductioni, quia merces accedere possit. *l. 2. ff. b. t. quæ*
locationem - conductionem constituit. *d. l. 2. l. si merces. 25. pr. ff.*
locat. pr. Instit. eod. l. rogasti. 19. in f. ff. de præsc. verb. l. si vir. 52. pr. ff. de
donat. inter vir. & uxor. Mandato autem, si merces non interve-
 niat. *arg. d. l. 2. ff. de estimator. Glos. ad d. l. i. ff. eod.* Mandatum enim
 gratuitum est, cum ex amicitia traxerit originem, quæ mercedem
 respuit. *l. i. f. ff. mandat. §. ult. Inst. eod.*

VI. Divortium tamen maximè facit ab emtione, quod ac-
 cipiens hic se vel ad restituendam rem vel ejus pretium astringat.
d. l. i. pr. & §. i. ff. h. de estimator. cum emtio nunquam sine pretio
esse possit. pr. Inst. de emt. l. 2. §. i. l. pacta. 72. ff. l. emti fides. 9. C. eod. quippe
quod constituatur ad id, ut rem habere emtori liceat. §. 2. Inst. de do-
nat. l. si ita. 25. §. i. ff. de contrah. emt. l. habere. 57. pr. ff. de evict. à loca-
tionem verò differt, quod hic suscipiens rem estimatoriam sit peri-
 culum & per consequens dominium. *l. i. §. i. de estimator. l. si ut. 5. §.*
3. ff. commod. l. plerumque. 10. pr. ff. de jur. dot. l. pignus. 9. C. de pignor. act.
 cum tamen in locatione dominium mutari non solet. *l. non so-*
let. 39. ff. locat. conduct. neque res alienari. l. convenit. 65. in f. ff. de con-
trah. emt. à mandato ob eandem causam. Nam si res minoris ven-
 dita à mandatario; mandans nihilominus eam petere & vindica-
 re poterit, nisi indemnitas ei præstetur. *l. diligenter. 5. §. 3. & seq.*
ff. mandat. Fac. l. si tibi. 13. pr. & §. i. ff. de præsc. verb. l. si vir. 52. ff. de do-
nat. inter vir. & ux.

VII. Dari res solet estimator, ut vendatur. *l. i. pr. & §. i. de estim.*
 E. omnis res, quæ in commercium cadit, tam corporalis, quam in-
 corporalis, tam mobilis, quam immobilis. *arg. l. sed Gelsus. 6. l. nec*

emtio. 8. l. si in emtione. 34. §. 1. ff. de contrah. emt. Ita dominus, qui servum aestimatum dederat quaestioni habenda gratia in causa furti, si non reddatur, eo nomine civiliter agere poterit; uti etiam datam aestimationem per eandem actionem restituere tenebitur, si servus in furto sit deprehensus. *l. si dominus. 8. ff. de praesc. verb.* Si margarita tibi aestimata dedero, ut aut eadem mihi adferres aut pretium eorum; deinde haec perierint ante venditionem. Q. cujus sit periculum? Suprà quidem diximus esse suscipientis. *ex l. 1. §. 1. ff. de aestimat.* sed ita demum, si suscipiens rogaverit. Nam si is, qui vendenda dederat, roget, ejus quoque periculum erit; at si neuter roget, sed uterque simpliciter consentiant, accipiens de dolo & culpa tenebitur. *l. si gratuitam. 17. §. 1. de praescr. verb. ibique Gothofr. Gloss. ad d. l. 1. §. 1. ff. de aestimat. in respons. 1.*

VIII. An ergo accipiens rem sibi retinere poterit? Ita est. Nam cum obligatio alternativa sit *l. 1. in fin. de aestimat. d. l. 17. §. 1. ff. de praesc. verb.* constat in ejus esse electione, quam velit conditionem amplecti. *arg. §. pen. Inst. de her. Inst. l. si hered. 5. ff. de cond. inst.* Ubi enim verba conjuncta non sunt, sufficit alterutrum esse factum; *l. in eo. 110. §. 3. ff. de R. I.* Quid, si plures vendatur? Nos lucrum simpliciter adjudicamus suscipienti. Nam, uti diximus, obligatus is tantum est vel ad restitutionem rei vel praestationem aestimationis sive pretii definiti. *d. l. 1. in fin. d. l. 17. §. 1.* Neq; dans queri poterit. Sibi enim imputet, quod illa lege dederit. *arg. l. 1. §. usque adeo. 5. ff. de injur.* Quod si de lucro isto aperte actum, servanda erit conventio. *l. si tibi. 13. ff. d. t. de praesc. verb. quae legem dat. l. nec ex. 27. ff. de R. I. l. 1. §. si convenit. 6. ff. de pos.*

IX. Competit ex hoc contractu actio praescriptis verbis. *d. l. 17. §. 1. in f. ff. de praesc. verb.* scilicet, de aestimato sive aestimatoria. *l. 1. in pr. ff. de aestimat. §. actionum. 28. Inst. de action. quae b. f. est. d. §. 28.* unde omnia & hic locum habent, quae in b. f. judicii attendi solent. *d. l. 1. in f. pr. ff. de aestimat.* itaque datur & ei, qui vendendum accepit. *C. I. A. ad tit. de aestim. act. th. 3. exemplum in l. si dominus. 8. ff. de praesc. verb.* Datur heredibus & in haeres. *arg. l. un. C. ut act. ab hered. & contr. hered. l. ex contractibus. 49. de O. & A. l. hoc jure. 152. in f. l. ad ea. 157. §. 2. de R. I. l. ex ea. 121. §. ult. ff. de V. O.* Aliud est iudicium aestimatorium s. quanti minoris. *l. si quid. 18. ff. de Aedil. edict. quae etiam actio aestimatoria. l. bovem. 43 §. aliquando. 6. ff.*

6. ff. eod. & intra annum ex edicto *Ædilium* competit. l. *Ædiles*. 38. pr. ff. d. t. l. 2. C. de *adil. action.*

X. E. dabitur quoque actio nostra de *æstimato* ad id, quod alteri abest; in quâ iudex ad certam summam sive rem adstrictus non est, sed, quantum alterum alteri ex bona fide, i. e. ex æquo & bono, praestare oporteat, liberam *æstimandi* habet potestatem. §. in b. f. 30. *Inst. de act. §. un. in f. Inst. de obl. quæ ex consens. l. quia tantundem.* 7. ff. de *neg. gest.* Bonam fidem enim passim pro naturali æquitate accipi, certum est. l. *bona fides.* 31. pr. ff. *deposit.* l. 2. §. 2. ff. de *precar. l. cum per. 7. in f. C. si quis alteri vel sibi.* Fructus quoque usuræ & cæteræ accessiones debebuntur à tempore moræ. l. 3. §. 1. l. *mora.* 32. §. 2. l. *videamus.* 38. §. *si actionem.* 7. ff. de *usur. l. præses.* 17. C. de *locat.*

XI. Rerum permutatio est contractus innominatus, quo certa species cum specie certa permutatur. *Gl. ad l. 1. C. de rer. perm.* Videtur quidem eleganti nomine constare; sed quod ambitu reliqua negotia commercialia complectatur. *arg. l. si filia.* 20. §. 3. in *fin. ff. famil. hercisil. l. cum pater.* 77. §. *hereditatem.* 18. ff. d. *leg. 2.* Non male enim quis emtionem - venditionem, locationem - conductionem & similes contractus communi nomine vocabit permutationes, quod pretium vel merces cum re commutentur: quanquam specialior sit permutatio, de quâ h. l. *Cujac. in parat. ff. C. de rer. permut. Goth. ad l. 2. ff. eod.* Hæc vicina est emtionem. d. l. 2. & eius vicem obtinet. l. 2. C. eod. unde & emtori similis, qui rem permutatam accepit. *f. fin. ff. quib. ex caus. in possess. eatur. l. apud. 4. §. auctoris.* 31. ff. de *dol. mal. & met. except.* Uterq; enim contractus juris gentium. l. 1. ff. de *contr. emt. b. f. §. un. Inst. de obl. quæ ex consens. §. actionum.* 28. *Inst. de act. l. 2. C. de rer. perm. in utroq; transit dominium. §. venditæ.* 41. *Inst. de R. D. l. in omnibus.* 55. ff. de *O. & A. l. cum precibus.* 4. *D. rer. perm. l. scribit.* 34. in *pr. vers. quod si. ff. de aut. argent. aut certè conditio usufruapiendi quæritur. r. r. ff. pro emt. l. sequitur.* 4. §. *sed etsi.* 17. ff. de *usur. pat. l. scil. etsi.* 7. §. *sed etsi.* 5. ff. de *publ. in rem act. in utroque præstat. evictio. l. 1. & r. r. ff. C. de evict. l. 1. §. 1. ff. l. 1. C. de rer. permut. l. si permutationis.* 29. C. de *evict. & redhibitio. l. sciendum.* 19. §. *deinde.* 5. ff. de *adil. adict. E. sicuti in emtione res certa pro certo pretio venit commutanda. §. 1. Inst. de emt. l. nec emtio.* 8. & l. *seq. ff. de contr. emt. ita in permutatione species certæ permutantur. v. g. fundus*
Sempro-

Sempronianus pro Tusculano. *arg. l. 1. & 4. C. de rer. permut. pro certa domo. l. 4. C. eod. frumenti certa modiatio pro olei designato pondere. l. pen. C. d. t. Goth. ad l. 1. pr. ff. eod. & l. naturalis. 5. §. 1. de praesc. verb. E. & in permutatione beneficium l. 2. C. de resc. vend. locum habebit. arg. l. 3. C. comm. utriusque jud. junct. l. 2. C. de rer. permut. l. 1. §. sed si emerit. 15. ibique Gothofr. ff. si quid in fraud. patr. uti & eo casu, quo res aestimato vel in solutum datur. arg. l. 1. in f. pr. ff. de aestimat. l. fin. ff. ex quibus caus. in poss. l. apud. 4. §. emtoris. 31. ff. de dol. mal. & metus except. sicuti in emtione caveri solet, ut emtori habere liceat, servum venditum furtis noxisque solutum. l. ex emto. II. §. idem. 8. ff. de act. emt. ita in permutatione praestandum, sanum; furtis noxisque solutum & non esse fugitivum servum, qui ex causa detur. l. 2. ff. de rer. permut.*

XII. Differunt tamen uterque contractus. (1.) Nam aliud est vendere, aliud emere; alius emtor, alius venditor; ita pretium aliud, aliud merx: at in permutatione discerni non potest, uter emtor vel uter venditor. l. 1. §. 1. ff. de contr. emt. l. 1. pr. ff. de rer. permut. d. l. 19. §. 5. de adil. edict. uterque enim permutat, i. e. rem dat. l. naturalis. 5. §. 1. ff. de praesc. verb. unde uterque ex aedilit. edicto agere potest. d. l. 19. §. 5. de adil. edict. uti & de eviotione d. l. 1. §. ff. 1. & d. l. 1. C. de rer. perm. d. l. 29. C. de eviict. (2.) venditio solo consensu perficitur. §. un. Inst. de obligat. qua ex consens. permutatio ex re tradita initium obligationi praebet. l. 1. §. 2. ff. de rer. perm. (3.) in venditione si res evicta fuit, datur actio ex emto. l. venditor. 8. l. non tamen. 24. l. si ev. 41. §. 1. ff. de eviict. in permutatione actio in factum praescriptis verbis l. 1. §. 1. ff. de rer. perm. (4.) emtione perfecta poenitentiae locus non est. pr. Inst. de emt. l. incivile. 12. C. de R. V. l. ea conditione. 14. C. de resc. vend. l. sicut. 5. C. de O. & A. in permutatione dantem licet poenitere. Est enim in ejus electione, utrum actione praescriptis verbis velit agere ad supplementum contra accipientem vel ad id, quod interest. l. naturalis. 5. §. 1. ff. de praesc. verb. l. cum precibus. 4. l. fin. C. de rer. perm. an vero rem datam conditione causa data causa non secuta repetere. d. l. 4. C. l. 1. in f. ff. eod. l. cum te. 6. C. de pact. inter emt. vid. infr. th. 31.

XIII. Sunt, qui alias differentias quoque afferunt. Nempe, emtionem rei alienae consistere. l. rem alienam. 26. ff. de contr. ab. emt. sufficere namque, si venditor ob eviotionem se obliget, possessionem

cessionem tradat & purget dolo malo. *l. i. pr. ff. de rer. perm. at alienam rem dantem nullam contrahere permutationem. d. l. i. §. 3.*
 In venditione non transferri dominium, nisi venditor pretium receperit vel satisfactum ei fuerit aut fidem habuerit de pretio. *§. vendita. 41. Instit. de R. D. l. quod vendidi. 19. l. ut res. 53. ff. de contrab. emt. l. procuratoris. 5. §. sed si. 18. ff. de tributor. act. in permutatione autem dominium rei traditæ transferri in accipientem, etiam si fides non sit habitare in vicem ejus, quæ tradita fuit, accipiendæ. Gl. ad l. i. in f. in voc. conditioni. ff. de rer. perm. & in l. 2. circa fin. l. quoniam. 5. C. h. t. sed neutra differentia mihi probabilis. Nam & alienam rem posse permutari evincit. *l. i. C. de rer. perm. li sequitur. 4. §. sed etsi. 17. ff. de usurp. l. sed etsi. 7. §. sed etsi. 5. ff. de publ. in rem act. neque permutationem simpliciter, sed demum sub fiducia recipiendæ traditionis transferre dominium apparet ex l. sciendum. 19. §. deinde. 5. ff. de adit. edict. l. 2. ff. de rer. perm. l. 3. ff. de pign. act. & probat. Gl. in l. cum proponas. 4. in verb. remansit. C. de dol. mal. Gothofr. ad l. i. in f. ff. de rer. perm.**

XIV.

Quid si res & pecunia detur pro re, an emtio erit?
 Resp. Si actum de venditione, videtur illa celebrata; si de permutatione, ex ea dabitur actio. *arg. l. tenetur. 6. §. i. & 2. ff. de act. emt. l. fundi. 79. ff. de contr. emt. l. Aristo. 18. pr. & §. i. ff. de donat. l. i. C. de rer. perm. si nihil expressum, & res in pretii accessionem fuerit data, erit emtio; sin pretium in accessionem rei, permutatio: cum ex eo, quod excedat, contractus videatur denominandus. *cap. ad questiones. 6. X. de rer. perm. arg. l. cum te. 6. C. de pact. inter emt. & vendit. junct. l. ea conditione. 14. C. de resc. vend. Quod si utrinque æqualis valor, permutationem initam probabilius videtur; quod in dubio innominati potius quam nominati contractus æstimentur. arg. l. i. ff. de astim. act. l. naturalis. 5. §. 2. ff. de præsc. verb. §. i. Inst. de locat. l. si pecuniam. 5. ff. de conditione causæ datæ. l. fin. ff. eod. & tutius, agere præsc. verbis. d. l. 5. §. pen. circa fin. l. Titius. 24. in f. ff. de præsc. verb. vid. Freutl. vol. 1. Disp. 30. th. 5. lit. a. ubi illud genus contractuum apud gentes septentrionales ait esse usitatissimum, & barbarâ voce appellari *baraprium.***

XV.

Contractus *Do ut des* generalitate sua includit permutationem. Nam permutatio est species, *Do ut des* est genus. *Gl. ad l. i. §. 2. ff. de rer. perm. in verb. nomen suum habent. in f. Quod si species*

B

nt. pro
 defu-
 talis. 5.
 le reso.
 C. de
 l. par.
 i. in f.
 ris. 31.
 ut em-
 mto. II.
 sanum;
 detur.
 iud est
 retium
 t, uter
 er. perm.
 m dat.
 o age-
 ff. i. &
 nsensu
 re tra-
 n ven-
 l. non
 in fan-
 ne per-
 2. C. de
 in per-
 ctione,
 entum
 i. ff. de
 datam
 l. i. in f.
 Nem-
 contrab.
 t, pos-
 tionem

species incerta pro incerta commutetur, v. g. bos pro asino; aut incerta pro certa vel certa pro incerta, v. g. designatum pondus olei pro frumento in genere: erit contractus *Do, ut des*; à permutatione separatus, quippe quæ utriusque rem certam requirat. *vid. Gl. ad rubr. C. de rer. permut. & supr. thes. ii.* sicuti ergo permutationis vocabulum interdum amplitudine sua non solum *Do, ut des*, sed & alios contractus complectitur. *vid. supra. d. th. ii.* ita contra, si eam proprie aestimes, ab iis omnibus differt. Effectus insignis, quod ex hac permutatione nascatur actio b. f. in cæteris autem speciebus *Do, ut des*; actio stricti juris. *arg. §. actionum. 28. Inst. de act.*

XVI. Nam actiones præscriptis verbis, quæ de aestimato proponitur, & quæ ex permutatione competit, tantum b. f. sunt; cætera omnes stricti juris, uti non male concludunt *Dd. ex d. §. 28. Inst. de act.* Nam aliàs Imp. non nisi ineptè illas species enumerasset, si in universum omnes pro b. f. iudiciis haberi voluisset; quippe quod paucioribus verbis & simplicius potuisset exprimere. Neque sufficiens ratio dari poterit, quare tantum duarum illarum meminerit, si illam b. f. qualitatem reliquis quoque communem esse placuisset. Sed nec incommoda ratio specialitatis; quòd contractus aestimatorius cum emtione, locato & mandato magnam habeat affinitatem. *l. 1. ff. de estim. permutatio autem tantam cum emtione, ut Sabiniani olim rerum permutatione illam contrahi existimarint, uti perspicuum est ex l. 1. §. 1. ff. de contrah. emt. §. 2. Inst. de emt. vid. Bach. disp. 6. de action. th. 8. & th. 10. lit. d. & ad Treutl. vol. 1. disp. 30. th. 6. lit. a. in f.*

XVII. Ad articulum *Do, ut des* referri possunt exempla: do tibi pecuniam, ut mihi des servum. *arg. l. 5. §. 1. ff. de præsc. verb. l. ult. ff. de condict. caus. dat. do tibi scyphos, ut mihi des Stichum. d. l. 5. §. 1. in f. do tibi penulas, ut mihi des tunicas. l. pen. d. t. de præsc. verb. do tibi aream, ut insulam in eà ædifices & partem insulæ mihi reddas. l. si tibi. 15. §. 1. ff. eod. do tibi scyphos, ut mihi ejusdem ponderis argentum reddas. l. fin. ff. d. t. Do tibi fundum, ut alium recipiam. arg. l. 1. C. de rer. permut. do tibi fundum, ut annuatim accipiam decem corbes frumenti, vel quolibet mensem unum corbem. arg. l. fin. C. d. t. ibique Gl. de rer. perm. Add. C. I. A. ad tit. de præsc. verb. th. 5.*

XVIII. Sed quid statuemus de Cambiis Mercatorum, quæ in pe-

in pecuniâ numeratâ fieri affolent? Distinguenti sunt casus. v. g. si do 50. aureos Hamburgi, ut reddantur totidem vel centum Vallenses Argentorati; erit permutatio: si, ut reddantur moneta vulgari vel usuali; erit contractus Do, ut des: si verò nihil do, sed solum rogo, ut Mercator meo nomine alibi pecuniam expendi curet, uti sæpe quoque fit, mandatum videtur esse contractum; cui maxime vicinum illud negorium, quando quis sibi certo loco dari stipulatus est. *arg. l. aut mutua. 6. & seq. ff. de eo quod certo loco.* E. contractus Do, ut des est, si pecunia commutetur pro pecunia: quid? si pecunia detur, ut res accipiatur? Videtur esse emtio venditio, *l. naturalis. 5. §. 1. ff. de præsc. verb.* scilicet, si pecunia detur, ut quantitas & tanquam pretium; non verò, si detur tanquam species aut corpus. *arg. l. fin. ff. de condict. caus. dat. junct. l. plane. 34. §. 3. & 4. ff. de leg. 1. Gl. ad. d. l. 5. §. 1.*

XIX. Quantur, si v. g. quis dedit scyphos, ut alter Stichum daret; cuius periculo sit Stichus, si forte ante dationem sine culpa ejus, qui promisit, pereat? & Paulus quidem Resp. esse eum periculo illius, qui accipere debebat, modò promissor culpam præstet. in *l. naturalis. 5. §. 1. fin. ff. de præsc. verb.* Nam cum permutatio vicina sit emtioni. *l. 2. ff. l. 2. C. de rer. permut.* in eo quoque conveniet, ut dantis sit periculo id, quod accipiendum erat; sicuti res vendita emtoris etiam ante traditionem. *§. 3. Inst. de emt. l. 1. C. l. necessario. 8. ff. de peric. & com. rei vend.* Quod si expressè actum, ut, nisi Stichus daretur, reddatur pecunia; vel potius, si accipiens in morâ sit aut culpa; & Stichus moriatur, dabitur condictio. *l. fin. ff. de condict. caus. dat.* quòd aliàs mora perpetuet obligationem. *l. quod re. 6. ff. de reb. cred. l. si ex legati. 23. l. nemo. 82. ff. de v. O. & culpa venditori noceat. d. §. 3. Inst. de emt. l. si fundus. 33. ff. locat. Add. Gloss. ad. d. l. 5. §. 1. in fin.*

XX. Contractus Do, ut facias cum priore articulo convenit, nisi quod loco rei tradendæ hîc factum aliquod verferetur, & quidem tale, quod locari non soleat, aut siquidem locari soleat, pecunia tamen data non fit. *l. naturalis. 5. §. 2. ff. de præsc. verb.* neque alia res fungibilis, *arg. l. licet. 8. l. si olei. 21. C. de locat.* Hinc competit non solum actio præsc. verb. ad id, quod interest. *d. l. 5. §. 2. verum etiam condictio ad repetendum. d. §. 2. de præsc. verb. l. si ubi. 7. ff. eod.* Neque enim adeo præcisè ad factum præstandum agi potest,

est, ubi quis ad id se obligavit. *l. si quis. 13. fin. ff. de re jud. l. stipulationis. 72. fin. pr. ff. de V. O. arg. l. Titio. 71. §. 2. ff. de condit. & demonst. nisi forte, si quis aliquid acceperit, ut manumitteret; tunc enim libertas ab invito extorqueri potest. *l. si quis. 19. ff. de manumiss. cum alias ejus favore multa contra communes regulas statuta. §. ult. Inst. de donat. l. generaliter. 24. §. si quis servo. 10. ff. de fideicom. libert.**

XXI. Locationi similis est hic contractus innominatus. *d. l. 5. §. 2. & 4. in fin. ff. de prescrip. verb. unde & ejus naturam assumit; sicuti fit in omnibus contractibus innominatis, ut scilicet in dubio naturam nominatorum, quibus similes sunt, sequantur. Goth. ad d. §. 4. v. g. in praestando dolo & culpa. arg. l. 1. §. in conducto. 10. ff. de pos. usuris. arg. l. Titius. 24. ff. de prescrip. verb. jurejurando in litem. arg. d. l. 5. §. 2. eod. Gl. ad. d. §. 4. sed quamam facta locari consueverunt, & quibus indicium ea discerni? Non certe illa, quae propter dignitatem & gravitatem compensari mercede & aestimari non possunt, v. gr. operæ Advocatorum, Medicorum, arg. l. 1. pr. ff. si mens. fals. mod. sed quae alias commodum pecuniarium respiciunt. Neque ex personae qualitate hic praecise judicandum. arg. l. rogasti. 19. §. 1. ff. de prescrip. verb. Nam qui pingendi artem callet, neque tamen facit, si tabulam pingat amico pro mercede, procul dubio locatio erit. *vid. Bach. ad Treul. vol. 1. disp. 29. th. 2. in. g. Add. Goth. ad d. l. 5. §. 2. ff. de prescrip. verb.**

XXII. Differt tamen praecipue à locatione, quod hic articulus, *Do, ut facias*, uti diximus, facta locari non solita quoque admittat. *d. l. 5. §. 2. ff. de prescrip. verb. neque mercedem requirat certam. arg. l. si tibi. 22. ff. eod. uti fit in locatione. pr. Inst. de locat. l. 2. l. si merces. 25. ff. eod. quanquam ferè certum quid dari oporteat. Ad articulum hunc spectant exempla: Do tibi scyphos, ut mihi tabulam pingas. *d. l. 5. §. 2. Do tibi decem, ut servum tuum manumittas. d. l. 5. §. 2. l. si tibi. 7. ff. eod. Do tibi Stichum, ut Pamphilum manumittas. l. jurisgentium. 7. §. 2. vers. & ideo. ff. de pact. Permissi mihi cretam eximere de agro tuo, ita ut eum locum, unde exemissem, replerem. l. permissisti. 16. in. pr. ff. de prescrip. verb. junct. l. qui saxum. 6. ff. de donat. vendidi insulam hoc modo, ut aliam insulam rescires. l. insulam. 6. ff. de prescrip. verb. ibique Goth. Do tibi 30. ut ex usuris**

pro

pro me tributum praestes. l. Titius. 24. ff. d. r. vid. r. ff. & C. de condic. caus. dat. C. I. A. ad tit. de praesc. verb. th. 6.

XXIII. Ponamus, id, quod datum est, esse evictum. Quae ratione consulatur accipienti? Julianus, si sciens dederit, actionem de dolo; si ignorans, in factum civilem esse dandam, scribit. d. l. 5. §. 2. in fin. ff. de praesc. verb. sed recte à Mauriciano reprehenditur, qui sufficere, ait, civilem incerti actionem, i. e. praescriptis verbis. l. jurisgentium. 7. §. 2. vers. Et ideo. ff. de pact. Neque enim aliter actio de dolo competit, quam si alia actio non sit. Nam famosa actio non temere debebat à Pratore decerni, si sit civilis vel honoraria, qua quis possit experiri. l. r. §. 1. & ait Prator. 4. ff. de dol. mal. sed annon Ulpianus in d. l. 7. §. 2. Julianum actionem in factum Praetoriam; Paulus verò in d. l. 5. §. 2. in fin. civilem dedisse affirmat. Fortè Tribonianus adjecit civilem; vel potius Julianus postea sententiam mutavit. vid. Bachov. d. l. disp. 30. thes. 9. lit. a. in fin.

XXIV. Articulus, Facio ut des, inverso ordine à priori procedit; uti vel ipsa verba manifestant. Si enim datio praecedat, ad priorem articulum; si factum, ad posteriorem merito trahitur. arg. d. l. 5. §. 2. & d. l. 7. ff. de praesc. verb. junct. l. 3. §. qui imò. 4. ff. de condic. caus. dat. Neque verò hic nudum factum protinus alterum ad dandum vel faciendum obligat, sed, uti in reliquis omnibus, tùm demum, si descendat factum sive datio ex tractatu sive conventionione pravia. arg. d. l. 4. pr. & §. 4. in pr. & §. seq. l. rogasti. 19. l. si tibi. 22. ff. de praesc. verb. Affinis quoque hic contractus locationi. d. l. 5. §. sed si. 4. in fin. ff. eod. & quidem locationi operarum, cùm artifex locat operas suas, ut mercedem accipiat statim definitam; nam si postea definitur, v. g. polio curove aut sarcio vestimenta tua, ut mihi solvas mercedem, de qua inter nos in posterum convenerit; non locatio, sed innominata erit conventio. §. 1. Inst. de locat §. ult. Inst. de mandat. l. si tibi. 22. ff. de praesc. verb.

XXV. Geminum est, si quis alteri rem utendam vel fruendam dederit, neque protinus constituatur merces, sed eo animo negotium geratur, ut postea tantum mercedis nomine detur, quantum inter nos statutum sit. arg. §. 2. Inst. de locat. d. §. ult. Inst. de mand. d. l. 22. ff. de praesc. verb. C. I. A. d. t. th. 7. Eadem ratio, si quis indicet furem, ut certum aliquid daretur. l. solent. 15. ff. de praesc.

præsc. verb. fac. l. falsus. 43. §. quid ergo. 9. ff. de furt. si quis rectori fac- cum vino plenum dederit curandum. l. si servus 27. §. fin. ff. ad L. Aquil. si quis manumittat ancillam, ut recipiat aliud mancipium. l. cum proponas. 4. C. de dol. mal. si quis à lite discedat, ut suscipiat bo- norum partem. l. cum nota. 6. C. de transacti. Idem dici potest, si pingo tibi tabulam, ut tu mihi des rem, vel ut postea merces con- stituatur; si veho columnam vel vinum, ut mihi des rem, vel ut mercedem postea constituamus. C. I. A. d. th. 7.

XXVI. Igitur, si faciam ut des; tu verò, posteaquam feci, cesses dare; si queratur, qua ratione mihi consultum erit? 32. Pau- lus: nullam esse civilem actionem & idem de dolo datum iri. in d. l. 5. §. 3. ff. de *præsc. verb. Vexatissimus ille locus & Veterum & Recentiorum inge- nia mire torlit. vid. Treutl. vol. 1. disp. 30. th. 10. lit. a. ibique Bach. C. I. A. ad tit. de præsc. verb. d. th. 7. in fin. & ad tit. de dol. mal. th. 38. Nihil enim absurdius videtur, articulum illum ad contractus innomi- natos pertinere. d. l. 5. pr. & tamen actione civili desitui, contra l. 2. l. 3. l. 5. §. 2. l. solent. 15. & passim ff. d. t. de præsc. verb. l. juris gentium. 7. §. 2. ff. de pact. l. cum nota. 6. C. de transact. maximè, si ratio diverfitatis dari nequeat, arg. l. à Titio. 108. ff. de V. O. Quod si verò alia actio com- perit, necessariò eliminanda erit de dolo. d. l. 1. §. 1. & 4. ff. de dol. mal.*

XXVII. Fortassis inutilis & supervacaneus hic labor in actionibus inquirendis, cum in judiciis id hodie non fieri amet. arg. *cap. dilect. 6. X. de jud. ita. distante jure Canon. quod circa processum judicarium sequimur. Rittershus. de differ. juris Civil. & Canon. in- Proem. cir. f. Carpzov. decis. illustr. Saxon. part. 3. decis. 203. n. 16. in fin. sed sufficiat, si ex causà petendi & medio concludendi inte- rate actionis qualitas elici possit. Gail. lib. 1. obs. 61. n. 9. quanquam olim no- men quoque exprimi necessarium in judicio. l. fin. C. de formul. l. fin. O. de interd. Ayres. in process. part. 1. cap. 14. obs. 6. n. 29. Enim verò et si nominatenus proponenda non est actio, expedit tamen imò ne- cessarium quodammodo, eam non esse incognitam: & certè rei interest, non temerè actione pulsari famosà de dolo. d. l. 1. §. 4. ff. de dol. mal. Bach. d. d. Nam si in duabus actionibus alibi summa major, alibi infamia sit, proponenda est causa existimationis. l. si in 104. ff. de R. t.*

XXVIII. Quid ergò statuemus in tanta Dd. hæsitazione? Nobis communior opinio arridet: ut sc. distinguatur, utrum tale factum, quod alteri utilitatis aliquid vel commodi sit a laudatorem

nec ne

necne. Priori casu, v. g. si quis accepto liberatus sit, si cui fur indicatus &c. dari actionem præscriptis verbis. *d. l. solent. 15. ff. de præsc. verb. d. l. 6. C. de transact.* posteriori casu, v. g. si alter manumittat, nudus in plateâ incedat (ita proponunt Dd. exemplum, quod minus probat) &c. dari actionem de dolo. *d. l. 5. §. 3. junct. §. præced. d. l. 15. in fin. ff. de præsc. verb. l. cum proponas. 4. C. de dol. mal. vid. Gl. ad d. l. 5. §. 3. ff. de præsc. verb. Wesenbec. in paratit. ad d. t. n. 5. Treutl. d. thes. 10. lit. b.* Hoc enim casu non videri dandam esse actionem civilem, eum omnis ratio cesset, quæ illam inducat. Neque enim hic factum tale esse, ad quod præstandum actione aliqua alter cogi potuisset; neque causam aliquam vel synallagma, in quo contractuum innominatorum basis ac fundamentum, intervenisse, ex quo in alterum utilitas quædam redundaret: ut adeo merito sibi imputet, qui temere illud præstiterit, ad quod cogi non poterat, cessare autem æquitatem rei adeoque præscriptis verbis actionem, quando factum dationi non respondeat, quippe alteri revera indifferens: quia vero facientem decipi non oporteat, neque alterum placiti fidem rumpere; ideo subsidiariam esse actionem de dolo. *vid. Bach. ad Treutl. vol. disp. 30. th. 10. circa fin.*

XXIX. Postremus articulus *Facio, ut facias* mandato quodammodo similis esse videtur vel commodato. *l. naturalis 5. §. sed est. 4. l. si gratuitam. 17. §. ff. de præsc. verb.* Nam v. g. si pacti sumus, *ut tu a meo debitore Carthagine exigas, ego a tuo Rome,* mandatum interveniet, quippe sine quo exigi pecunia alieno nomine non potest. Et quamvis gratuitum hoc negotium non sit, cum suis quemque impensis exigere debitum conveniat; tamen in eo gratuitum videtur, dum hinc inde mutuû officium præstatur & ita impendia imputantur, maximè si pactum sit adjectum, ut nemo plus impendat in exigendo, quàm decem; quasi alter alteri refundat impensas. Tutius tamen, non mandati, sed præscriptis verbis dari actionem, si alter cesset promissum factum adimplere. *l. naturalis 5. §. sed si. 4. ff. de præsc. verb.* quæ alter necessario consequitur, ut is, qui cessaverit, eodem nentur, quanti intersit agentis. v. g. non fuisse manumissum servum, quem jam manumiserat. *d. l. 5. §. fin.* nisi forte alter malit ad promissi fidem implendam agere, vel ad id, quod interest, impletam non esse. *arg. d. l. 5. §. 1. & 2. l. ob eam. 9. d. r. de præsc. verb. l. si opte-*

l. si operas. 25. ff. eod. & l. fin. C. de rer. perm. modò tamen tale factum sit, ex quo utilitas sequi possit. *vid. supr. thes. 28.*

XXX. Alia exempla sunt hujus articuli, si ego manumisi servum meum, ut tu manumitteres tuum. *d. l. 5. pr. & §. ult. de præscr. verb. si ego juxta pactum in fundo tuo ædificem, ut tu vicissim in meo ædificares. d. l. 5. §. 4. si ego acceptò tibi feram decem, ut mihi nomen debitoris delegeres. l. ob eam causam. 9. ff. eod. si servi mei fabriles operas vice mutuà tibi dederò, ut totidem recipiam. l. si operas. 25. ff. eod. si prædium pro te obligavi & illicò placuerit inter nos, ut mihi fidejussorem præstares. l. rogasti. 19. §. 1. ff. de præsc. verb. ibique Goth. Add. C. 1. A. ad. d. t. th. 8. Hoc per se patet, facta hic versari honesta & licita. Nam quæ pietatem, existimationem, verecundiam nostram lædunt, & ut generaliter dixerim, contra bonos mores fiunt, nec facere nos posse credendum est. *l. filius. 15. ff. de condit. insti.* unde nec obligatio nasci poterit. *arg. l. si remunerandi. 6. §. 3. ff. mandat. l. nec prætermittendum. 57. ff. pro soc. l. quod saepe. 35. §. 1. ff. de contrab. emt.**

XXXI. De hoc quoque constat, cessare hinc conditionem circa has faciendi obligationes. *arg. d. l. si operas. 25. ff. de præsc. verb.* Cum enim facta infecta fieri nequeant. *l. in bello. 12. §. 2. ff. de capt. & postl. revers.* necessario condici quoque non poterunt. Et inde palàm est, pœnitentiam, quæ communiter omnibus contractibus innominatis convenire dicitur, in iis demum locum habere, ubi datio præcessit. Nam v. g. si pecuniam acceperis, ut Capuam eas; deinde parato tibi ad proficiscendum conditio temporis vel valetudinis impedimento fuerit, quò minus proficisceris; cum per te non steterit, potest dici, repetitionem cessare. At cum liceat pœnitere ei, qui dedit, proculdubio repetetur id, quod datum est; & si sumtus, qui necessarii fuerunt ad profectionem, jam fecisti, ut manifestum sit, te plus forte, quam accepisti, erogasse; conditio cessabit; sed si minus erogatum sit, conditio locum habebit; ita tamen, ut indemnitas tibi præstetur ejus, quod expendisti. *l. si pecuniam. 5. in pr. ff. de condict. caus. dat. l. 3. §. 2. & 3. ff. eod. l. pen. C. eod.*

XXXII. Sed an denunciatio necessaria? Minimè sanè, nisi forte ad hunc effectum, ut accipienti facultas non sit adimplendi. *arg. d. l. 5. §. 1. & 2. ff. de condict. caus. dat.* Nam & sine denunciatione re adhuc integra pœnitentia dantis locum habet. *d. l. 3. §. 2. ff. eod.*

2. ff. eod. Dico, re adhuc integra. Nam v. g. si quis Titio dederit 10. ut servum emat & manumittat; si jam sit emtus, pœnitentiâ non facit injuriam ei; qui redemit, sed pro 10. quæ accepit, ipsum servum emtum restituet; aut si ante deceffisse proponatur, nihil præstabit, si modo per eum factum non est. d. l. 5. §. 2. ff. de condic. caus. dat. ita qui pecuniam accepit, ut servum manumitteret; si moram non fecerit, & ipse servus in itinere deceffit, cum accipiens profectus esset ad Præsidentem vel ap. quem manumittere posset, nihil refundet. d. l. 5. §. fin. de condic. caus. dat.

XXXIII. Et tantum de vulgarioribus contractuum innominatorum speciebus, ex quibus actio præscriptis verbis oritur; quam & aliâ plures causarum figuræ sunt, ex quibus eadem actio competat. Quoties namque cessantibus judiciis proditis & vulgariibus actionibus, proprium nomen invenire non possumus, faciliè descendimus ad eas, quas in factum appellamus; & cum deficiunt usitata actionum nomina, præscriptis verbis agendum. l. 1. 2. & 3. ff. de præsc. verb. l. 1. ff. de estimat. Goth. ad rubr. ff. d. 1. de præsc. verb. ubi multa egregiè de ratione nominis. Est autem præscriptis verbis actio in factum civilis. arg. l. 1. §. 1. & 2. l. 2. l. naturalis. 5. §. 2. ff. de præsc. verb. l. si tibi. 13. §. 1. l. si tibi. 22. in fin. ff. eod. Rectè enim dicimus, omnem præscriptis verbis esse actionem in factum civilem, non verò contra, omnem in factum esse præscriptis verbis. Gl. ad l. 1. §. 1. verb. in factum. ff. de rer. permut. Et quidem de variis actionum in factum speciebus vid. Treutl. vol. 2. disp. 30. th. 1. & fin. & ibi Bach. C. 1. A. ad in. de præsc. verb. th. 16. & seqq.

XXXIV. Præscriptis autem verbis actio, quæ aliàs incerti civilis vel incerta. l. jurisgenium 7. §. 2. in fin. ff. de pact. l. si dominus. 8. l. ob causam. 9. l. permisisti. 16. ff. de præsc. verb. l. rebus. 9. C. de rer. perm. l. legem. 9. C. de donat. l. cum res. 22. C. eod. l. si duo 19. ff. de precat. ex aliis causarum speciebus quæ ad suprâ propositos contractus innominatos referri commodè nequeunt, quoque competit. V. g. Merces magistro navis tradidi; incertum est, an navem conduxerim, an verò merces vehendas locaverim. Q. quæ actio mihi competat? danda civilis actio in factum præscriptis verbis. l. 1. §. 1. ibique Goth. ff. de præsc. verb. Eadem actione experietur, qui rem tradit pretii explorandi causa; si alter fidem non exhibeat. l. 1. §. 2. l. si gratuitam. 17. §. 4. ff. de præsc. verb. qui fundum vendit cum pacto

C

retro

retrovenditionis. *l. vir. 12. ff. eod. l. 2. C. de pact. inter emt. & in genere, ubi pacta b. f. contractibus in continenti adjiciuntur. d. l. 12. in f. l. si convenit. 6. ff. de resc. vend. vid. supr. thes. 3. C. I. A. ad tit. de pactis. th. 14. qui puerum docendum sive nutriendum, aut pecus alendum dat, ita, ut si post certos annos venerit, pretium communicetur. *l. si tibi. 13. §. 1. ff. de præsc. verb. qui gratuitam habitationem concedit, concedentis scilicet commodo, ne vacua & deserta pereat. l. si gratuitam 17. pr. ibique Goth. ff. de præsc. verb.**

XXXV. Ita præscriptis verbis agendum ei, qui rem dat inspicendam, si alter dicit se perdidisse, & ignorat, ubi sit. *d. l. 17. §. 2. ff. de præsc. verb. qui per denos dies alteri bovem commodat, ut alter vicissim commodet suum. d. l. 17. §. 2. ff. eod. §. 2. Inst. de locat. qui vendere vult vestimenta & emtori dat, ut peritioribus ostendat. d. l. 17. §. 4. qui sponsonis causâ annulos dat, neque recipit victor. d. l. 17. §. 5. qui pecuniam deponit, ut daretur Titio, si fugitivum reduxisset, *l. si apud. 18. ff. d. t. de præsc. verb. qui mutuos daturus nummos rem dat vendendam, ut pretio alter utatur. l. rogasti. 19. pr. ff. de præsc. verb. l. si quis. 4. in f. pr. l. rogasti. 11. pr. ff. de reb. cred. l. qui negotia. 34. in pr. vers. His argumentum. ff. mandat. qui equos venales experiendos dat, ut si in triduo displicuissent, reddantur. l. apud. 20. pr. qui mulos dat, ut alter experiatur, & si placuissent, emat; si displicuissent, ut in dies singulos aliquid præstet. d. l. 20. §. 1. ff. de præsc. verb. qui argentum dat explorandum, si alter, cum displicuisset, servo det referendum, idque pereat. d. l. 20. in fin.**

XXXVI. Teneatur quoque actione istâ, qui anulum accepit, ut respiceret, si excidat secundum Tiberim ambulanti. *l. duo. 23. ff. de præsc. verb. qui oleum accepit ex quasi sequestro, ut id venderet & pretium servaret, donec inter litigantes judicaretur. l. si quis. 9. §. 3. ff. de dol. mal. qui servum accepit, ut operâ cum custodia pensetur. l. 1. §. si quis. 9. ff. de pos. qui à creditore accepit hæreditatem, ut illi satisfaceret. *l. debitori. 7. C. de pact. qui hæreditate divisa non cavet de evicitione. l. si familia. 14. C. famil. ercisc. l. si fratres. C. comm. utriusque jud. qui ex cohæredibus placita divisionis detrectat. l. si filia. 20. §. 3. ff. fam. ercisc. l. licet. 23. C. eod. quicumque ex hæredibus iustus monumentum facere cessat. l. bis consequenter. 18. §. 2. in fin. ff. d. r. fam. ercisc. qui rem precariò accepit. l. 2. l. duo. 19. in fin. ff. de precar. qui rem donatam accipit neque conditioni adjectæ**

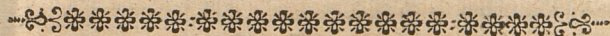
paret.

paret. l. ult. C. de rer. perm. l. legem. 9. l. cum res. 22. C. de donat. vid. C. l. A. ad tit. de præsc. verb. th. 10.

XXXVII. Itaque perspicuè errant, qui eundem esse ambitum contractuum innominatorum & præscriptis verbis arbitrantur. Videamus paucis, quid in hac actione veniat. Et sanè in contractibus innominatis, in quibus dominium transit, uti sunt æstimatorius, rerum permutatio, articulus Do, ut des, & Do, ut facias, (Dare enim hic est dominium transferre, facere non item. arg. l. sic itaque. 14. Inst. de action. l. ubi autem. 75. §. fin. ff. de V. O. l. eadem. 4. l. si ita. 14. ff. cod. §. fin. Inst. d. t. de V. O.) per eam tantum agimus vel ad promissi fidem explendam, vel ad id, quod interest. l. rebus. 6. l. fin. C. de rer. perm. l. naturalis. 5. §. 1. & 2. l. si tibi. 7. ff. de præsc. verb. vid. supra th. 8. 10. 12. 20. Nam ad ipsam rem repetendam condictio datur. de qua supra th. 19. & 31. Quin etiam ex parte accipientis agi potest præscriptis verbis, si res data fuerit evicta. arg. l. 1. C. de rer. perm. d. l. 5. §. 2. fin. ff. de præsc. verb. ubi verò dominium non transit, sed v. g. res datur precario, inspiciendi vel explorandi gratiâ, non modo res repeti potest. l. 2. l. 19. ff. de prec. l. partis. 10. l. si gratuitam. 17. pr. §. 3. & 5. ff. de præscript. verb. sed etiam agi ad interesse, si res dolo vel culpa accipientis perierit. d. l. 17. §. 2. & §. 4. Et quidem periculum præstari his casibus non solet. d. l. 17. 2. & §. 4. dolo autem tantum eo casu, ubi res solius dantis gratiâ accepta; dolo autem & culpa, si utriusque: præter culpam etiam diligentia & custodia, si res solam accipientis utilitatem concernat. d. §. 2. & §. 4. l. apud. 20. in fin. ff. de præsc. §. 1. §. 2. l. eum qui. 10. §. 1. & seqq. ff. commod. Add. verb. l. supr. th. 21.

Soli Deo Gloria.

Innominatas dum benè discutis
conventiones; sit labor hic Tibi,
Amice præstans, nominatus,
sit penitus Tibi gloriosus!

incer-

Strassburg, Diss., 1668-69

ULB Halle

3

004 791 584

f

TA → OL

neu H 23 Stück verknüpft

VD 7

20.

7. N. J. C.

DISSERTATIO JURIDICA,
DE
**CONTRACTIBUS
INNOMINATIS,**

1668, 14.

QUAM
PRÆSIDE
VIRO

1668, 14.

Nobilissimo, Amplissimo atq; Consultissimo
DN. GERHARDO von Stöcken/
U. I. D. ET IN ALMA ARGENTORATEN-
sium Universitate Inst. Imperial. Prof. Publ. Facult.
Jurid. h. t. Decano Spectabili; Patrono
& Præceptore suo æternùm colendo,
SOLENNI

1668, 14.

Eruditorum disquisitioni subjicit
JOHANNES JOACHIMUS Richshoffer /
Argentoratensis,
A. & R.

Ad d. 10. Decembris, h. lq. solitis.

ARGENTORATI,
Literis JOHANNIS WILHELMI TIDEMANN.

ANNO M, DC. L. XVIII.

